

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

BOVARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOYS CADA SENMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NUM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

LLEVOR DE MAMBISSOS

(Casi-fotografías del natural.)

—Nosotro solo somo lo bueno,
nosotro solo, ni má ni meno.

CRONICA

MUNICIPALERÍAS

Una atenta comunicació de una de las Juntas de propietarios de la Esquerra del Ensaxe que m' ha sigut dirigida planteja ab franquesa 'l problema de la Urbanisació de la ciutat nova.

Catorze anys enrera quan las contribucions del Ensaxe que cobra l' Ajuntament no produhian mes que 2 milions y mitj de pessetas anuals se presentá una Companyia propositant urbanisarlo, desde la Plassa de Tetuán, fins al carrer de Urgell, inclús las Rondas, mediant que s' abonessin al contratista las tres quartas parts de dita contribució durant deu anys.

Si aquesta proposició hagués sigut admesa, faria ja quatre anys que l' Ajuntament tindria la major part de la ciutat nova urbanisada; y continuaria cobrant tot l' import de la contribució que avuy s' eleva á 4 milions de pessetas, ab tendencias á aumen- tar més cada día.

Al any 92 vá obtenirse una lley prorrogant per 30 anys mes la facultat concedida al Ajuntament de percibir la contribució territorial del Ensaxe, lo qual representa un ingrés que no baixa avuy fins que termini 'l plassó de 130 milions de pessetas.

Y á pesar de que ab aquesta suma l' Ensaxe podria empedrarse ab llambordas de plata, ni avants, ni ara, ni may s' ha fet res pera posarlo en un estat una mica presentable.

Los molts milions recaudats fins ara no 's veuhen en lloch. ¿Qui se 'ls menja? ¿Cóm s' inverteixen?

Diu qui pot saberho que l' administració municipal sosté un verdader exércit d' empleats inútils; un aixám de brigadas que passen lo día aplanant sots y fent pilotets de terra; una legió de carros que 's passejan quan no prenen la fresca á la sombra deis plátanos.

En lloch de bons adoquins, se segueix en tots los carrers lo sistema dels afirmats. La grava de mala calitat que s' emplea al efecte, als pochos días queda convertida en pols, y á penas bufa una mica de vent, s' efectúa en tot l' Ensaxe la gran apoteosis de aqueixa obra de mágica parda, que podria titularse: «POLVO D' OR.»

La polseguera aquella que fá clucar los ulls als transeunts y 's fica als pisos per las escletxas dels balcóns es l' última expressió dels milions del presupost d' Ensaxe convertits en pols. *Polvo d' or.* Si no ho es realment, realment costa com si ho sigués.

Quan las habitacions s' omplan de bruticia los propietarios y 'ls vehins del Ensaxe poden dir:

—Miréu, l' Ajuntament es tan rumbós que 'ns reintegra una part de la contribució que li paguém. Sols que nosaltres la satisfém en pessetas y ell ens la retorna en pols.

De manera que 'ls propietarios no tenen cap dret á incomodarse. Si 's queixan será per vici. Fins ara s' ha fet aixís, y aixís continuarà fentse, no diré fins á la consumació dels sigles; pero si de segur, fins que quedi consumit lo dret de cobrar las contribucions aplicables á una bona urbanisació.

Y qui no vulga pols que no vagi... al Ensaxe.

L' idea malaventurada de comprar los terrenos de la Plassa de Jerusalem, sigué aprobada per deu vots de majoría y després de un renyit debat, en la sessió de dijous de la senmana passada.

Vots son trunfos.

Y ja que de un mercat se tracta, lo mateix poden ser *trunfos* que *naps*.

Sobre aquest particular varem dir oportunament tot lo que tá 'l cas. Ara li toca parlar al públich de Barcelona, si es que no parlan, com deurian, las autoritats superiors que no poden veure ab indiferencia la consumació de un negoci tan ruinós pels interessos de la ciutat.

S' oposa al establiment de un mercat definitiu en aquell siti lo plan de reforma de Barcelona: s' oposa á l' adquisició dels terrenos á un préu elevadíssim, la circumstancia de haverlos fet pujar de valor lo mateix Ajuntament, pagantne un lloguer escandalós; s' oposa, finalment, á que 's fassin nous gastos en un mercat destinat á desapareixer, la consideració de que 'ls demés mercats prosperarian, si 'l de la Boqueria quedés reduhit á sos justos límits.

No existeix cap rahó de algun pes que aconselli la necessitat de gastar tontament alguns milions... sobre tot quan los diners fan falta per altrás cosas mes útils é indispensables. Ab lo que s' invertirà en la compra dels terrenos de Jerusalem, podria ferse 'l mercat nou que 'l plan Baixeras coloca en l' actual emplacament de la Casa de Misericordia, y encare sobrarian fondos. De aquesta manera no sería quant menos l' Ajuntament el primer en posar un obstacle tan serio á la realisació del plan de reforma.

Obstacle serio, si: per més que 'l Sr. Grieria, campeó acérrim de la compra, sostenia sense que li escapés el riure, que 'l mercat de la Boqueria quedará molt bé, encare que hi haja una gran-vía que l' atravessi.

Lo Sr. Grieria ab la seva despreocupació s' ha fet digne de una estatua. Perque 'l mercat atravessat per un dels principals carrers de la reforma resulti ben monumental, proposém que l' imatge del intrépit tinent d' arcalde siga colocada al cim de la barraca del repés, ó bé sobre la cuberta de una pescatería especial que podria destinarse exclusivament á l' expendició *dels peixos que 's portan l' oli.*

Y á propósit d' estátuas.

Ja es induptable que 'n Rius y Taulet tindrà la seva. La tindrà molt avants qu' en Frederich Soler, creador del *Teatro catalá.*

La comissió ha senyalat ja l' emplacament que ha de ocupar, determinant que sigui aquest el *burladero* existent davant de l' estació del ferro-carril de Sarriá.

No podrá dirse que aixó del *burladero* no tingui alguna cosa de simbólich.

L' Ajuntament de primé antuvi inaugura la suscripció ab 5,000 pessetas, en la inteligencia de que si no se 'n recaudan més pagarà 'l resto.

No ha fet ni farà tant per en Serafi Pitarra. Veritat es que 'l famós poeta lo monument ja 'l té en las sévas obras, mentres de las que vá aixecar lo marqués de Olérdola ab los diners de Barcelona, las unas cauhen y las altrás bambolejan ó s' omplan d' esquerdas.

L' única que persisteix es lo déficit municipal cada día mes pavorós; pero aixó no es un' obra sino un forat... ó millor dit, un pou sense fondo.

Sols allá dintre sería just erigirhi l' estatua del gran despilfarrador.

P. DEL O.

ÍNTIMA

Ab tot l' afany d' un ser jove
vaig dirte que t' estimava
y tú ab un desdeny glacial
vas contestá á mas paraulas.
No dantme ven ut per 'xó

¡UFFF!

—¿De qué vé aquesta calor
que 'ns mareja, que 'ns atipa?

—De que 'l sol aquest any fuma...
y se li ha vessat la pipa.

y alentantme la esperansa,
mon cor t' ho vá di ab sospirs
y mos ulls t' ho van di ab llágrimas.
¡Mes de cap modo pogué
rompre 'l glás de tas entranyas
ni esbossinar una engruna
lo teu cor de pedra-marbre!

F. CARRERAS P.

UN DRAMA EN DOS MINUTS

Personatjes

UN COTXERO DEL TRANVÍA, que no compleix ab lo seu deber.

UNA MARE (que va ab un nen), que no compleix ab lo seu deber.

UN MUNICIPAL, que no compleix ab lo seu deber.
Lloch de l' acció: la plassa de Catalunya.

ESCENA I

(Lo tranvía ve, corrent, del carrer de Fontanella. Passa per davant del Continental, atravessa la plassa de Catalunya y 's disposa á entrar á la Rambla; sempre corrent.)

Lo COTXERO (*mirant endetrás y enrahonant sol:*)

—¿Volst'hi jugar que aquella xicota del cistell blanch es la Tuyas?

¡Vaya si ho es! Encare que passés un' hora lluny la coneixería.

¡Miratela, quín salero!... Potser no hi ha en tot lo pla de Barcelona una mossa mes barbiana y de més circunstancias personals...

¡Reparéu quín garbo! Vaig ser ben ximple de renyirhi per aquella friolera. Pero 'ls homes som aixís; fem los cops de cap sense mirar las conseqüencias, y després estém tres mesos picant de peus y penedintnos de lo qu' hem fet.

A mí m' agradava aquesta xicota... ¿Qué vol dir m' agradava?... ¡M' agrada encare!... Si senyor; m' ho sento aquí dins; pero vaig tenir la desgracia de véurela conversant tres vegadas ab aquell forner, y no 'm vaig poguer aguantar; ja vam serhi. Quatre paraulas fortas; que tú ets aixó, que mereixerías alló, que á mi ningú se 'm rifa, que de mocosas del teu tenor ne trobaré á cabassos y... llestos: *si te he visto no me acuerdo*. Es dir, si que m' *acuerdo*: cada vegada que la veig, com ara, se 'm remou alguna cosa dintre meu, y si no fos pel sino, la criaría y li diría...

(Lo tranvía va corrent mes depressa que may, seguint la curva que hi ha al extrém de la Rambla. Lo cotxero continúa 'l séu monólech, girat enrera y contemplant la graciosa silueta d' una criada que 's va allunyant per la plassa de Catalunya.)

ESCENA II

(Apareix una mare pel carrer de Pelayo, acompanyant á un nen de set anys, probablement fill séu, al qual *no dona la má.*)

DEL JAPÓ.—TIPOS Y ESCENAS

Prestidigitadors de carrers.

Antiehs guerreros.

LA MARE (*aturantse en l'acera y mirant á certa distancia ls aparadors d' un bassar próxim:*)

—¡Quín bé de Déu de cosas bonicas!... Bonicas y baratas. Per xó no m' agrada passar per davant d' aquests establiments, porque, si una s' hi fixa, no pot de menos qu' entrarhi y desdinerarse poch ó molt.

Teniu, verbi-gracia aquells mocadors... (*Dona dos ó tres passos endetrás.*) ¡Qué n' es de bonich aquell blau ab topes vermells!... ¿Y 'l de color de rosa? ¿Y 'l de franjas verdas? (*Aixecant la veu pero sense girarse:*) Rafelet, vina, no badis...

En qualsevol botiga, uns mocadors pel istil lo menos valdrian quatre pessetas... Aquests, aquí portan marcat el preu... (*Cambiant de tó:*) ¡Rafelet!...

Vés; aquest blau, vuyt rals; l' altre, nou... Si no fos que 'ls temps no están per gastos y que 'l de casa si me 'l veyá m' armaría un sacramental que s' hi podrian llogar cadiras... ¡Rafelet, noy!... Sobre tot, aquest de las franjas verdas... (*Acostantse més al aparador.*) ¡Quina cosa mes fina y delicada!...

(La mare segueix monologant, cridant de tant en tant ¡Rafelet! y perdentse en cálculs y calendaris davant dels aparadors del establiment.)

ESCENA III

(Surt—per miracle—un municipal, gronxantse melancólicament y caminant ab una calma indescriptible.)

LO MUNICIPAL:

—Tienen razón el diaris: esa plaza de Catalunya, tal y como l' han dejado, no puede anar. Si llueve, tot se convierte en fanch; si no llueve, hay más pols aquí que en una carretera...

Ninyeras de passeig.

Jugant al refilando.

¿Qué hora deu ser?

Jo no m' explico en qué consisteix; pero la verdad es que cuando estich de servicio el tiempo no acaba may de passar, mientras que cuando estich libre vuelan las horas con una prisa que aturde... ¡Uf! ¡Que no haiga un achuntament que arregle eso, pasándonos la paga á domicilio, sin otra obligació que la de ir á las procesiones y demás actos de lluhiment!...

¡Calla!... Por allí viene el Chordi... ¡A ver si me convida á refrescar una mica! Tengo una gola que parece la puerta d' un forn...

(Desvia hábilment els passos y 's dirigeix á la taula d' aygua y anís.)

ESCENA IV

LO COTXERO (*mirant allunyar-se la Tuyas:*)

—¡Vaya, com mes va mes xamosa la trobo!... No passo de demá que no l' emprengui y... (*Segueix girat enrera y parlant sol.*)

LA MARE (*completament embabiecada ab els mocadors:*)

—Casi casi que 'm determini á... ¡Rafelet!... entrarhi, á preguntar si... ¡Rafelet!... si aquest preu es preu fixo ó... ¡Rafelet!... Porque devegadas aixó d' aquests lletresos... (*Continúa 'l monólech.*)

LO MUNICIPAL (*apoyantse en la taula de refrescos:*)

—Siempre he dit y he sostingut que el Chordi es el muchacho más rumboso de...

(Lo discurs es interromput per un xisclé desgarrador que se sent á l' entrada de la Rambla.)

ESCENA ÚLTIMA

(Quadro sense paraulas.)

En Rafelet, baixant de l' acera, es arplegat pel tranvia, que li passa per sobre y 'l tritura horriblement.

DEL JAPÓ.—ESCENAS Y TIPOS

Atletas de circo.

Taller de fusteria.

Lo cotxero deixa de pensar ab la Tuyas, y fuig; la mare s' aparta de la botiga, mira 'l cadavre y 's desmaya; lo municipal suspén la conversa que sostenia ab *el Chordi*, mou els brassos... y 's queda sense sapiguer que fer.

(Teló ràpit.)

NOSTRA OPINIÓ SOBRE 'L «DRAMA.»

—Mentres hi haja cotxeros qu' en lloch de mirar endavant mirin endarrera;

Mentres las mares no acompanyin formalment á las criaturas que necessitan anar acompanyadas;

Mentres los municipals pensin mes en buscársela per l' ombra que en cumplir ab la seva obligació,

Dramas com el que avuy hem vist los veurém cada día.

A. MARCH.

ALS 30 ANYS

Quan quinze anys sols ne tenia,
¡qu' era ditxosa!
Tot jove que 'm pretenia
me feya nosa.
Sempre me ho deya la mare,
—Filla, no sigas cap vert,
que 'ls xicots que 's pescan are
nedan ab l' ull molt obert.—
Ara veig qu' era vritat,
y no mentia.
Si yo l' hagués escoltat
mes me valdria.
Llavors, quan seguia 'ls balls,
aquet vull, aquet no vull;
de mols d' ells feya escafalls
y 'ls mirava de regull:
Ara hi vaig de tant en tant,
y per desdita,
m' estich á un recó *pelant*
ó *be fent mitxa*.
Mas amigas en sent l' hora
s' acostaren al altar,
y marit que las adora
a son temps varen trobar.

—¿Plou?... ¡A casa!

Un sacerdot.

Jo 'l volia ben *gomós*;
pro la vritat:
ara 'l pendria en que fos
pobre *pelat*.
Som moltas que despreciém
als homes, quant som *minyonas*:
pero de fer aixó 'ns guardém
quan passém á ser *jamonas*.
Si 'm voleu solteras creurer,
no deu carbassa;
que 'ls homes son molt cars d' heurer
y lo temps passa,
y un cop passat
vos dirá ¡Tía!
tot lo veynat.

DOLORES T.

ARTICLE D' ISTIU

Res mes difícil que, alicayguts ab la abrusadora calda de Juliol, escriure alguna cosa que tinga such y bruch; aixís, donchs, no extranyin, estimats llegidors, que lo present article resulti sense cap ni peus; lo temps no permet escriure mes que articles *per esosos*, ó mes propi: articles en *mánegas de camisa*.

Per aixó 'l titulo d' istiu.

Tant li han prodigat lo titulo de *pródiga* á la mare naturalesa, que *ella* agafantho pels cabells per igual prodiga las cosas bonas que las dolentas; aixís es que 'ns trobém ab que, enguany es tan derrotadora de calor, que d' una bona part de la humanitat la meytat viu dins de l' aygua y l' altra dins la suor.

Lo plat del día es: *Humanitat ab such*.

No es estrany ab tanta calor que hi haja tants *bullits*.

Y encare aixó son *tortas y pan pintado*, que dinhen els castellans, puig si hem de creure á qui diu saberho del cert, ha de fer tanta caló que las gallinas pondrán los ous ferrats, quedarán las cols bullidas pels horts y 's treurá 'l peix fregit de l' aygua.

Y com si encare no fos prou la cremor que 'ns xucla, s' avesa la gent á parlar en *caló*, no 's té en compte la temperatura per fer *aguantá la cap* s' en van pel *sol* una pila de músic y cantadors y s' engrescan de mala manera 'ls caps calents.

CONSELL D' ISTIU

¡Oh marits confiats y cándits!
 Ans d' emprendre una excursió,

examinéu ab cuydado
 qui 's fica al vostre wagó.

Sense contar que 'l govern ens fa *suar d' angunia*; que hi ha qui encare es amich d' alguna *conca*; que molts se *creman* per poch motiu, y que altres per fas ó per nefas s' *encenen* en amor patri.

Lo ministre d' hisenda aprofita la oportunitat de que 'l país estigui *calent* per pelarlo ab novas cargas, tenint en compte que *mentres es calent se pela*.

Y lo pitjor es que si cambiém de govern serà per anar del foch á las brasas.

¡Sort qu' estém ab l' aygua al coll!

Pero lo pitjor es la circulació de cartas incendiarias com la que vareig trobar fa pochs dias y que servia per embolicar una bola de orzata. Agafin lo vano y llegeixin: «Senyoreta: L' *ardenta flama* qu' en mon cor ha encés lo foch de sas *ardorosas* miradas y la *llum* de sa cara de sol fa que *espurnants* mos ulls als que *consum* la *cremor* de las *bullentas* llágrimas que *escaldan* las *galtas*...»

Renuncio á transcriure mes perque no 'm podria contenir y aniria á cridá 'ls bombers.

Un' altra cosa hi ha que contribueix á empitjorar la calor y es la mania que tenen tants y tants de portar una *brasetta de foch*, ja siga dins de una pipa, ja á la punta d' un cigarro.

Nada; si no 's mira de posarhi un remey no sé com acabarém.

Ja hi ha alguns que entenentho millor arriban á alguna reunió y 'n diuen alguna de *fresca*, surten al carrer y caminan ab *ayre*, tot s' ho prenen ab la major *frescura* y quan se troban ab un cas apurat fan lo pensament de: «*Pit y á l' aygua!*»

A aquestos jo 'ls envejo perque suposo qu' están *ben frescos*. Y encare ho está mes aquell que reb una mala nova, perque segons com ho pren se queda *glassat*.

Moltas otras cosas hi han que poden contribuir á fer mes passable aqueix rigorós istiu; pero las deixo en lo tinter, puig tinch por que si feya aqueix lleuger article massa llarch, ab sa llegida y la xafagor que com llosa de plom ens cau á sobre, s' adormirian los llegidors de l' ESQUELLA.

JEPH DE JESPU.

QUI TOT HO VOL...

Quan eras jova y guapa é ignocenta
vivint de ton treball,
ab ta poca experiencia ambicionavas
tenir cotxe y cavall.

Cumplert aquest desitj al fi 'n tingueres,
y á més alhajas d' or;
en cambi ja 't faltava la honradesa
qu' es la alhaja millor.

Després enfermetat infecciosa
ta fás desfigurará;
y perduda per sempre la hermosura
l' ayment te abandoná.

Y avuy, sens juventut, sense bellesa,
cayguda del sitial,
ton feble y pobre cós jeu casi inerte
en un lilit d' hospital.

RAMONET R.

Acudits

—Sab que vosté té molts pochs modos?
—Ho fá que 'ls vaig deixar á un amich meu, y
casi me 'ls va perdre tots.

PELOTARI.

—Me faria 'l favor de dirme quina hora es?
—Dispensi: las tinch totas dotze empenyadas.

M. PLANAS Y PUNTI.

Entre marit y muller:

Ella:—No tens consciencia: fa tot just tres dias que 's vá morir la mamá, y tú, tocant el piano, sembla que te 'n alegris.

Ell (tocant):—No, que no me 'n alegro.

Ella:—Donchs no toquis ¿no ho veus qu' estém de dol?

Ell:—Está bé: ja tocaré no mes las teclas negras.

—¡Amigo, Quim... Si que has prosperat!... Un vestit nou.

—No: si es el mateix de cada dia, sino que 'ls diumenjes me 'l respallo.

L. ESCALER.

—Es cert, Lluïseta, que ja no 't casas ab l' Arturo?

—Veji si es cert que avuy ens hem despedit per sempre mes.

—Y donchs qué ha sigut?

—Ja veurá: hi comprés que casantme ab ell seria tota la vida una desgraciada.

—Y aixó?

—Senzillament: ell mateix, sense ferhi embuts, m' ha confessat que *casi no tenia res*... Veliáqui!

AGUILETA.

Un pessich de pensaments:

L' amor es una romansa que s' ajunta ab un romanso, resultantne un duo.

... Al que beu en excés, lo cos li fá esses; y 'l que xerra sense saber lo que diu, n' hi fá la llengua.

... May haurás de agusar mes lo teu ingeni que quan tractis ab ignorants.

... ¡Coristas de teatro!... En conjunt may podrás entendre lo que cantan; en particular tampoch may lograrás entendre la seva vida privada.

RAMÓN MASSIP.

¡QUÉ HI ESTARÍA BÉ!

Entre 'ls insectes que 'ns pican
y 'ls raigs del sol que 'ns abrasan,
la estació canicular,
lectors, es fa insoportable.

Quan veig que molts ab diners
també súan y s' exclaman,
hasta 'm venen intencions
de clavalshi quatre natas.

A mí 'l que 'm fa més calor
es l' haver de dú 'l pa á taula,
que si aixó no fos, ningú
m' empetaría la basa.

No m' entretindria pas
á comprar vestits d' alpaca,
ni sabatas de color
ni barrets de jipijapa.

No 'm vindrian intencions
d' aná á la torre á torrarme,
ni de posarme en remull
ni d' empendre cap viatge.

No compraria gelats
ni glas, ni xarops, ni horxata,
ni vanos, ni parassols,
ni mosquiteras, ni glassas.

Prop de casa hi ha una arbreda
hont els aucells sempre hi cantan,
el xaragall hi murmura
y l' oretj hi bat sas alas.

Donchs creguin que ab molt de gust,
sota las frondosas brancaas,
passaria dia y nit
estirat sobre una hamaca.

M. BADIÀ.

COMPETENCIA TEATRAL

TEATRO ECONÓMICH
 GRAN FUNCIO
 = ÓPERA =
 ENTRADA
 UN RAL

—¿Aixó es económic? ¡Cá!
 No 'm deixo pas albardá.

TEATRO DE LA GANÇA
 GRAN ESPECTACLE
 = ÓPERA =
 Y
 COOK-PIT
 ENTRADA
 BUTACA
 UN RAL

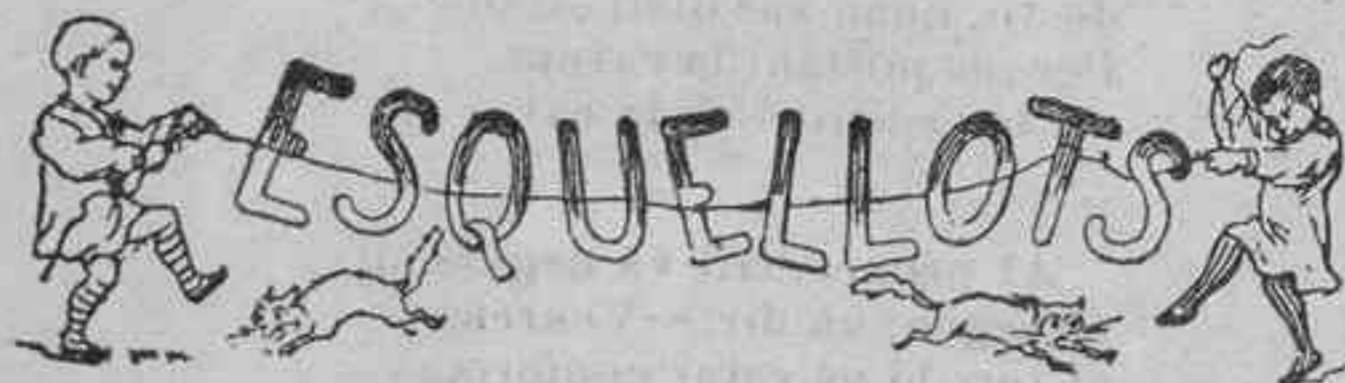
—Aixó verdaderament
 ja 'm sembla un xich més corrent

¡qué n' ets de bufona!...
 ¡Y que n' ets, Pepeta,
 de poca vergonya!...

GUSTAN P. V.

Tornaré á ser ton esclau
 y á darte 'l cor tornaré
 si tú 'm promets olvidarte
 dels quatre duros que 't dech.

J. BONET.

Cridém la atenció dels nostres lectors sobre l' anunci que va en la penúltima plana d' aquest número.

Barcelona á la vista, gran album de fotografias de nostre ciutat, serà la última paraula en aquest ram en quant á esplendidés, perfecció y baratura, y promet ser un acon-teixement del que se 'n guardarà llarch temps memoria.

Llegeixin l' anunci referit, y veurán lo que la empresa de LA ESQUELLA es capás de fer en obsequi als seus lectors.

Los paquetes postals poden circular per Espa = ya

TEATRO DEL ARRÓS
 MARAVILLOSA FUNCIO
 ÓPERA, ZARZUELA
 Y NOVILLADA
 ENTRADA, BUTACA
 CAFÉ, COPA, PURO
 Y ESCURADENTS.
 ¡10⁰ TOT CENTIMS!

—¡Aquest ho entén! Desseguida
 vaig á comprá una salida.

si procedeixen del estranger: expedit per l'interior no s'admeten.

Ara vagin a saber de que dimana aquesta anomalia que fa que en un servey públich nacional tinguin de ser los espanyols de pitjor condició que 'ls estrangers.

Lo nostre amich Rahola va explicar en lo Congrés una petita interpelació sobre aquest assumpto, fent notar lo següent:

«Quan desde Barcelona s'ha d'enviar un petit paquet a l'altre extrém de la Península, com per exemple a Galicia ó Andalusia, surt mes a compte qu'enviarlo directament, expedirlo a Fransa en forma de paquet postal, perque desde allí 'l reexpedixin ab la mateixa forma al seu destino.»

La Direcció de correus, exclamará sens dupte:

—Bueno: ¿y a mí qué?

* *

Després de tot poca cosa guanyaríam si 's fes ab los paquets lo que s'está fent ab las cartas que contenen valors y hasta lletras a cobrar.

Lo *Brusi* ha denunciat aquests días dos cassos extraordinariament graves, l'un respecte a una lletra destinada a Lyon y l'altre relatiu a un giro cobrable a Londres. Aquests documents van ser sustrets y presentats al cobro previa la falsificació de las firmas.

Aixó ha fet que algunas casas de comers hajan pres la resolució de no admetre giros expeditos desde Barcelona.

Lo qual no deixa de ser ademés de una vergonya un perjudici incalculable.

* *

Dona datos el *Brusi* que a primera vista fan sospitar que aquestas operacions fraudulentas s'efectuan a correus.

¡Cosas d'Espanya!

Després de tot, los culpables de aquests delictes podrán dir:

—Si hi ha en lo nostre país qui roba y falsifica actas electorals ¿per qué no té d'haverhi també qui robi y falsifiqui lletras de cambi? Amigo!... Tothom s'espavila!

Se ha presentat al Congrés una proposició de ley, establint que 'ls Diputats provincials no puguin ser reelegits sino quatre anys després de haver deixat d'exercir lo càrrech.

La ley Mellado no per aixó ha de fer cap mella als explotadors de la política.

Los quals serán quatre anys regidors, los quatre següents diputats provincials, per tornar a ser regidors desseguida... y aixís successivament.

L'exemple dels caballs dels cotxes de lloguer de la Plassa de Sant Jaume, tan prompte arrimats a la Casa Consistorial, com a la Diputació; sempre buscant la sombra y ab lo morralet de las garrofas penjat al cap.

No deixa de tenir gracia 'l següent párrafo que ha espigolat *La Renaixensa* en una conferencia que un tal Sr. Sanz va donar en lo *Foment del Treball nacional*:

«Señores:

Perdonadme venga a ocupar vuestra atención en estos días angustiosos en que el duelo público debe unírnos en el amor hacia la Patria. Su luto que es nuestro luto, y sus sufrimientos que a todos nos atormentan, me hicieron venir a la Península, entre estos compatriotas en cuyo seno viví en días plácidos, para llevar mi grano de arena a la patriótica empresa de enjugar las lágrimas de España.»

¡Recristina!... Aixugar las llágrimas de la nació ab un granet de arena!

De aixó a aixugarlas'hi ab paper de vidre, casi no hi ha diferencia.

Parodiém al poeta, exclamant:

«¡Oh gran fuerza del ripio a qué me obligas!... ¡A decir que son blancas las hormigas!»

Continúa 'l capítul de las extranyesas.

Un dels corresponsals de *La Dinastia* coloca davant per davant com dos galls de combat a n' en Silvela y a n' en Cánovas a punt de renyir una batalla parlamentaria.

«Silvela—diu—delgado, pálido, elegante, pulcro en el vestir, con su sedosa barba negra bien cuidada, con sus lentes NERVIOSOS (!!).

«Cánovas es la antítesis. Grueso, sanguíneo, olvidado de sí mismo, desaliñado de ropa, con sus mostachos blancos que nunca supieron lo que es tenacilla, con sus quevedos FURIBUNDOS (!!) cayéndose a cada dos por tres.»

L'un uns lentes *nerviosos*; l'altre uns quevedos *furibundos*.

Y cada cop que 's barallan per fé a la Espanya felissa, no es extrany que 'l país digui:
—Renoy, quina trencadissa!

Lo govern francès, agrahit als valiosos serveys que en diversas ocasions li ha prestat el jefe de Seguretat y vigilancia de Barcelona, ha regalat a don Daniel Freixa la medalla d'honor, distinció que en la vehina república no 's prodiga gayre y que realment honra a la persona que arriba a obtenirla.

No cal dir que 'ns alegrém d'aquesta demostració que posa de relleu els mérits especials que concorren en el senyor Freixa.

Vaja, que si las *próximas* festas de la Mercé acaban tal com han comensat los preparatius per celebrarlas, prometen ser una cosa divertidíssima.

Apenas s'ha nombrat la comissió organitzadora, y 'ls que la componen ja s'están barallant per si hi ha qui cobra lo que no ha de cobrar y si s'usa ó abusa de la bona fé d'algu.

Se publica la llista del Jurat que ha de fallar sobre 'l mérit dels cartells-programas de las festas, y l'endemá mateix surt un individu d'aquest Jurat declarant qu'ell no sab res del assumpto ni ha autorisat a ningú pera posarlo en aquella llista....

¡Pobras festas de la Mercé!

Veyám si tots els preparatius y tot el programa se reduhirán al cap-de-vall a un sol número, que 's podrá titular:

«Parodia de una riña de gallos, desempeñada por los individuos de la comisión.»

No passa dia sense que una ó dugas criaturas, y hasta personas majors, sigan víctimas de las dents dels gossos sense bossal.

Y tots los periódichs, alarmats, preguntan:

«¿Qué fa l'arcalde?»

¿L'arcalde? ¡qué volen que fassi!

L'arcalde va en cotxe.

A Madrit, y a Barcelona també, ha corregut la veu de que, per causas misteriosas que no s'han explicat satisfactoriament, anavam a quedar sense ayre.

Podém assegurarlos que la noticia, per ara, es falsa.

Sense quartos si que hi quedarém prompte, si Deu no ho remedia.

Aixó del ayre no vindrá fins mes endavant.

Se queixan els vehins de l'esquerra de la Ensanxe de la escassés de fonts públicas que hi ha en

aquells barris, sobre tot tenint en compte que en los carrers de la part dreta cada dia se n'hi instal·len de noves.

—«¿A qué 's deu aquesta diferencia?»—preguntan ells.

—Ignocents! ¿Aixó no saben?

—Vegin á quina part hi viuen mes regidors; á la dreta ó á l'esquerra.

Me deya l'altre dia un amich molt xistós, pare de tres fillas:

—Ja hi casat á la mitjana y á la petita.

—¿Y la gran?

—Aquesta no 's casa, ni ganas ne té per ara. Sobre aquest punt segueix la máxima que li inculco sempre: «Mira filla, Jesucrist va arribar als 33 anys sense contreure matrimoni, y avants de ferho, va permetre que 'l crucifiquessin.

Molt joyosa está una mamá de l'educació que unas monjas donan á la seva filla, la qual segons lo

que las sevas professoras li asseguran, fá grans progressos sobre tot en idioma francès.

—Vamos á veure, filla meva, ja que has adelantat tant, crida á la criada en francès.

La nena dirigintse á la criada:

—Pst... Pst!...

Un pagés entra á una llibrería, y després de manifestar que li agradaría molt aprendre de lletra, demana una cartilla.

Després de remenarla y mirársela llarga estona, pregunta:

—Quant temps creuen que necessitaré per aprendre de llegir?

—Lo menos, lo menos, un parell de mesos.

—Y si comprava dugas cartillas ¿no n'aprendria en un mes?

Concell que donava un pare al seu fill, pròxim á partir á un poble de la montanya:

—Sobre tot, per mes que t'convidi, guárdat de parar á casa del manescal.

—Ay, ay, per qué?

—Perque es sonámbul y á la nit se lleva.

—Que 's llevi tant com vulgui... jo ray, dormo com un soch.

—Pitjor que pitjor, perque si se t'acosta al llit y no cridas, es molt capás de clavarte una ferradura.

Explicacions de una senyora que havia sigut casada cinch vegadas:

CONTRAST

DONAS D' ALLÁ Y D' AQUÍ

Una *chula* de la patria del cacao.

Una *chula* de la terra de María Zantizima.

—Lo meu primer marit sigué militar; lo segón, polítich; lo tercer capitalista; 'l quart actor y 'l quint confiter.

—De manera que...

—Jo li explicaré: lo que primer va seduhirme sigué l' uniforme, després l' afany de figurar, á continuació 'l benestar, després la ficció, y per últim trobantme ja una mica vella, vaig considerar lo matrimoni com una lleminadura.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Ta-rra-go-ni-na.*
- 2.ª Id. 2.ª.—*Ma-ca-ri.*
- 3.ª ENDAVINALLA.—*Sombra.*
- 4.ª ROMBO.—
M
P A L
P E R L A
M A R I A N O
L L A N A
A N A
O
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Gualberto*
- 6.ª TRENCA-CLOSCAS.—*El plor de la madrastra.*
- 7.ª GEROGLÍFICH.—*Per papers los paperers.*

XARADA D' ISTIU

A la plassa 'n fan ballades
mare, deixeumi anar,
jo que 'n soch bon xaradista
potsé 'm deixarán entrar.

Ara que la caló apreta
y ens escalfa de valent
jo 'n sé un puesto fresch y alegre
que si está divinement.

En un *hu-dos* del Ensanxe
hi han guarnit un envelat
ahont s' hi pasan unas vetllas
que á mi 'm tenen engrescat.

Lo qu' es aquella barriada
en un cel s' ha convertit;
jo que estich allí la vora
ves si estaré divertit!

Perque un ball *sis* l' ayre libre
en aquest temps tan calent
no es pagat ab cap modena,....
(que siga falsa, s' entent.)

La fló y nata del Ensanxe
ab sa indispensable *tres-*
tercera va á lluirhi 'l garbo;
(com que no 'ls hi costa rés).

Y que ab sas caras bonicas
ne fan d' alló un paradís;
hi ha cada *Tres-cinch-sis-quarta*
y cada *Tres-quinta-sis*!

No hi falta punt ni *dos-terça*;
lo jovent es molt lluhit

RESSAGATS

—¡A América vamos
la gloria á buscar!....

(La febra y 'l vómit
se deixan ápart.)

y las noyas casi totas
van claras, ey, de vestit.

Be es cert que ballant se súa;
pro ¿qui hi pensa ab la caló?
si estant en brassos d' un ángel
hasta 'l que es calent es bó.

Sort que aquell qu' un xich *tres-dugas*
se creu ser y no es babau
convida la dona á.... seure
ó be á pendre un mantecau.

Jo total de bona gana
al jovent aficionat
que hi anés que 'l que fresch hi entra
en surt... un cop s' acabat.

Y si algú se 'n vol convencer
vingui ab mi que 'l portaré...
á dalt del terrat de casa
que 's veu tot d' alló mes bé.

Puig si jo tingués entrada
de balde... *penyas*, llavors...
¡qué 'n patirían de donas!
¡qué 'n robaria de cors!

J. STARAMSA.

II

Musical es la *primera*
es article la *segona*
es negoció la *tercera*
y Total un nom de dona.

EMILI REVOLTÓS.

ANAGRAMA

Ab un bastó un de Total
va volerme moure un tot
y jo ab sols un sabatot
vaig vénce'l fentli molt mal.

EMILI PRATS.

TOROS.—CORRIDA DEL DIUMENJE PASSAT.

Un tendido de sol.

(Inst. al llapis; per M. MOLINÉ.)

TRENCA-CLOSCAS

ELVIRA JULIÀ ESPEREDA
S. BENET LAS CORTS.

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas lo nom de quatre carrers de Barcelona.

FERNANDO GARCÍA A.
ROMBO

.....
.....
.....
.....

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Sego-

na: part de la persona.—Tercera: mida en plural.—Quarta: animal en plural.—Quinta: cintat francesa.—Sexta: número.—Séptima: consonant.

EMILI REVOLTÓS.

GEROGLIFICH

×

S O N
LO LO

TO TO

RAFAEL RUTLLANT.

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj, 20

A. Lopez Robert, impresor, Asalto 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona, Correu: Apartat número 2.

«LA ESQUELLA DE LA TORRATXA»

MARAVILLA ARTÍSTICO-FOTOGRAFICA

Sin otro propósito que el de complacer á los innumerables lectores, vendedores y corresponsales de LA ESQUELLA que lo han solicitado, esta empresa ha resuelto dar á luz

BARCELONA A LA VISTA

30 céntimos	Expléndida colección de 16 fotografías de la segunda capital de España.	30 céntimos
30 céntimos	tamaño igual á los diversos portfolios que hoy se publican en Europa, pero	30 céntimos
30 céntimos	más hermoso, más rico, superior á todo lo conocido.	30 céntimos
30 céntimos	ES UN VERDADERO REGALO	30 céntimos
30 céntimos	porque para dar por 30 céntimos un espléndido Album compuesto de 16 fotografías inéditas, no es venderlo, es	30 céntimos
30 céntimos	¡REGALARLO!	30 céntimos
30 céntimos	Los trabajos de este Album sin precedentes están adelantadísimos. Oportunamente se fijará el día de la publicación de	30 céntimos

BARCELONA A LA VISTA

COLECCIÓN DIAMANTE (EDICIÓN LÓPEZ)

ULTIMOS TOMOS PUBLICADOS

Tomo 43.— CUENTOS VASCONGADOS
POR FRANCISCA SARASATE DE MENA

Tomo 44.— DIÁLOGOS Y ARTÍCULOS
por F. PI Y MARGALL

Precio de cada tomo 2 reales.

Nueva

Y VA DE CUENTOS
por Carlos Edo

cen un prólogo de Antonio de Valbuena. Edición ilustrada.

Precio Ptas. 3

OBRA PÓSTUMA

DOTZENA DE FRARE

per FREDERICH SOLER (Serafi Pitarra)

EDICIÓ ILUSTRADA PER M. Moliné.

Preu 2 pessetas.

Nueva

CUENTOS

Y

CHASCARRILLOS ANDALUCES

Tomados de boca del vulgo, coleccionados y precedidos de una introducción erudita y algo filosófica

POR

Fulano, Zutano, Mengano y Perengano

Un tomo 8.º Ptas. 3

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuu, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixa.

PAGINAS MODERNAS (per MARIANO FOIX.)

—Ja hi som! Li he dit que aquest istiu no podíam anar á Caldetas.... y....anda ¡atach de nervis *al canto!*